

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Τμήμα Γεωγραφίας

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΓΕΩ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

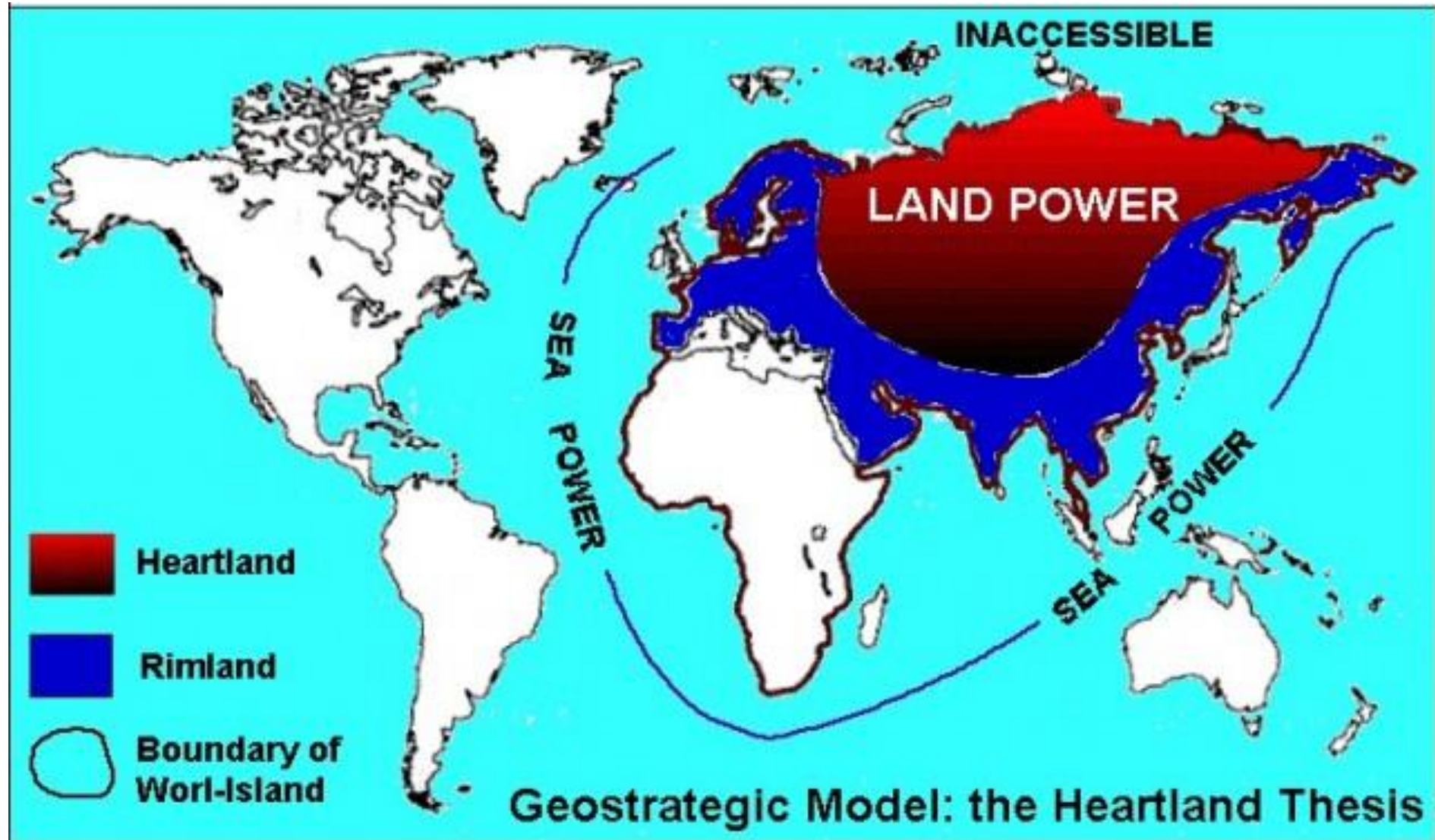
Σπύρος Αναγνώστου

Το Σύμφωνο της Σαγκάης:

Γεωοικονομική έκφραση

του Ευρασιατικού πυρήνα ;

Heartland και Rimland κατά τον Mackinder και τον Spykman

Halford Mackinder

Heartland theory

Το **1904**, ο Halford **Mackinder** εξέδωσε μια εργασία με θέμα **Ο γεωγραφικός άξονας της ιστορίας** (The Geographical Pivot of History) στη Βασιλική Γεωγραφική Εταιρεία, στην οποία διατύπωσε την **Θεωρία της Κεντρικής Γης (Heartland Theory)**

Σύμφωνα με αυτήν την θεωρία, η πολιτική ιστορία του κόσμου είναι μια διαρκής σύγκρουση ανάμεσα στην **Χερσαία Δύναμη** και στην **Θαλάσσια Δύναμη** –με την τελική νίκη να πηγαίνει στην Χερσαία Δύναμη

Κατά τον Mackinder, η Ηπειρωτική Δύναμη αντιπροσωπεύεται από την **Παγκόσμια Νήσο - World Island** (Ευρασία και Αφρική), στην καρδιά της οποίας υπάρχει η **Κεντρική Γη - Heartland**

Θεωρία της Κεντρικής Γής

Χάρτης που αναπαριστά την θεωρία της Κεντρικής Γης. Source: hg-lab/ Δρ. Σιδηρόπουλος Γ.

Ο Mackinder υποστήριξε ότι:

→ Όποιος ελέγχει την **Ανατολική Ευρώπη**, θα ελέγξει την **Κεντρική Γη**

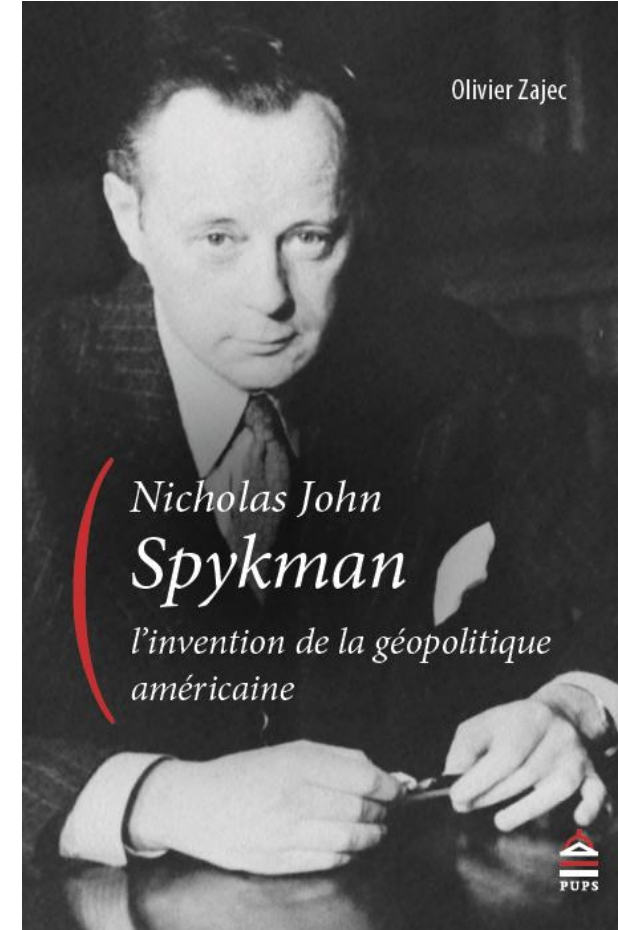
→ Όποιος ελέγχει την **Κεντρική Γη**, θα ελέγξει την **Παγκόσμια Νήσο**

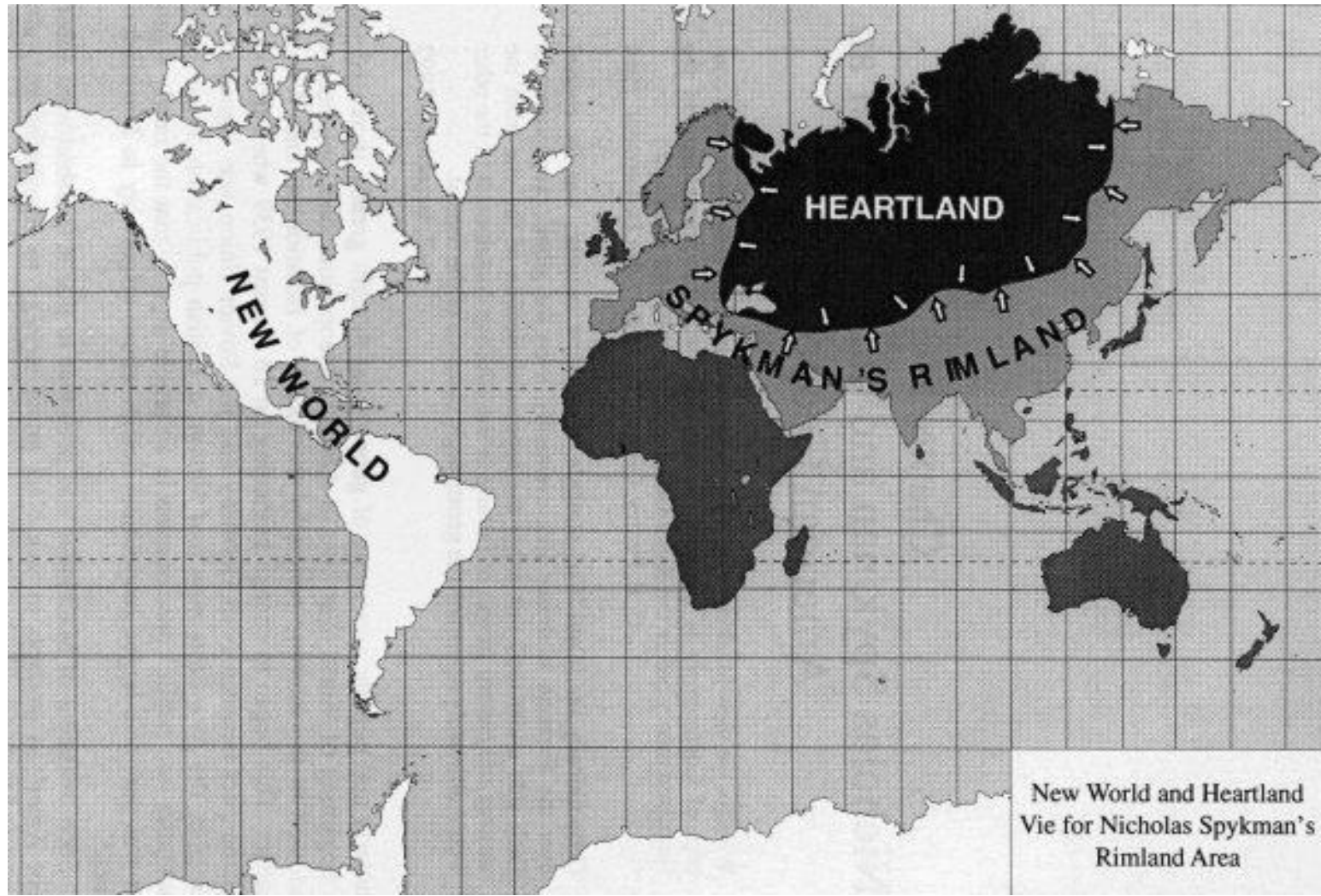
→ Όποιος ελέγχει την **Παγκόσμια Νήσο**, θα ελέγξει τον **Κόσμο**

Nicholas Spykman (1893-1943)

- Ολλανδο-Αμερικανός πολιτικός Γεωγράφος
- Ανέπτυξε την **Rimland Theory – Θεωρία της Περιμέτρου**
- Στην πραγματικότητα, **συνεχίζει και επεκτείνει την Heartland Theory του Mackinder**

- “*Η Γεωγραφία είναι ο πιο βασικός παράγοντας της Εξωτερικής Πολιτικής, επειδή είναι ο πιο μόνιμος*”
- Πιο σημαντικό και από το μέγεθος ενός κράτους, είναι η θέση του, τόσο στον κόσμο όσο και στην περιοχή του

Spykman's Rimland Theory

- **ΤΟ Σύμφωνο της Σαγκάης**

ή

- **«Οργανισμός Συνεργασίας της Σαγκάης»
= SCO**

- **Ευρασιατικός** οργανισμός πολιτικής, οικονομικής και ασφάλειας
- η δημιουργία του ανακοινώθηκε στις 15 Ιουνίου 2001 στην **Σαγκάη** της Κίνας
- Ο Καταστατικός Χάρτης του **Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης** τέθηκε σε ισχύ στις 19 Σεπτεμβρίου **2003**

>>> 6 ιδρυτικά μέλη

- Ρωσία*,
- Καζακστάν*,
- Κιργιζία*,
- Τατζικιστάν* και
- Ουζμπεκιστάν*.
- **Κίνα**

• **+ 2**

- Η **Ινδία** και το **Πακιστάν** προσχώρησαν στον ΟΣΣ ως πλήρη μέλη στις 9 Ιουνίου 2017, σε σύνοδο κορυφής στην Αστάνα του Καζακστάν.

- Ανώτατο όργανο του **ΟΣΣ**, το **Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών**, το οποίο συνέρχεται μία φορά τον χρόνο και υιοθετεί αποφάσεις και κατευθύνσεις

• ΟΣΣ

- 80% της Ευρασιατικής ηπείρου,
- $\frac{1}{2}$ του παγκόσμιου πληθυσμού,
- $\frac{1}{4}$ του παγκόσμιου ΑΕΠ

Member states of the Shanghai Cooperation Organisation

- “Ο σχηματισμός της Ευρύτερης Ευρασιατικής Εταιρικής Σχέσης ως κοινού χώρου για όλες τις χώρες του SCO, για ευρεία, ανοιχτή, δίκαιη και αμοιβαία επωφελή συνεργασία, από τον Ατλαντικό έως τον Ειρηνικό”

- **ΣΤΟΧΟΙ:**

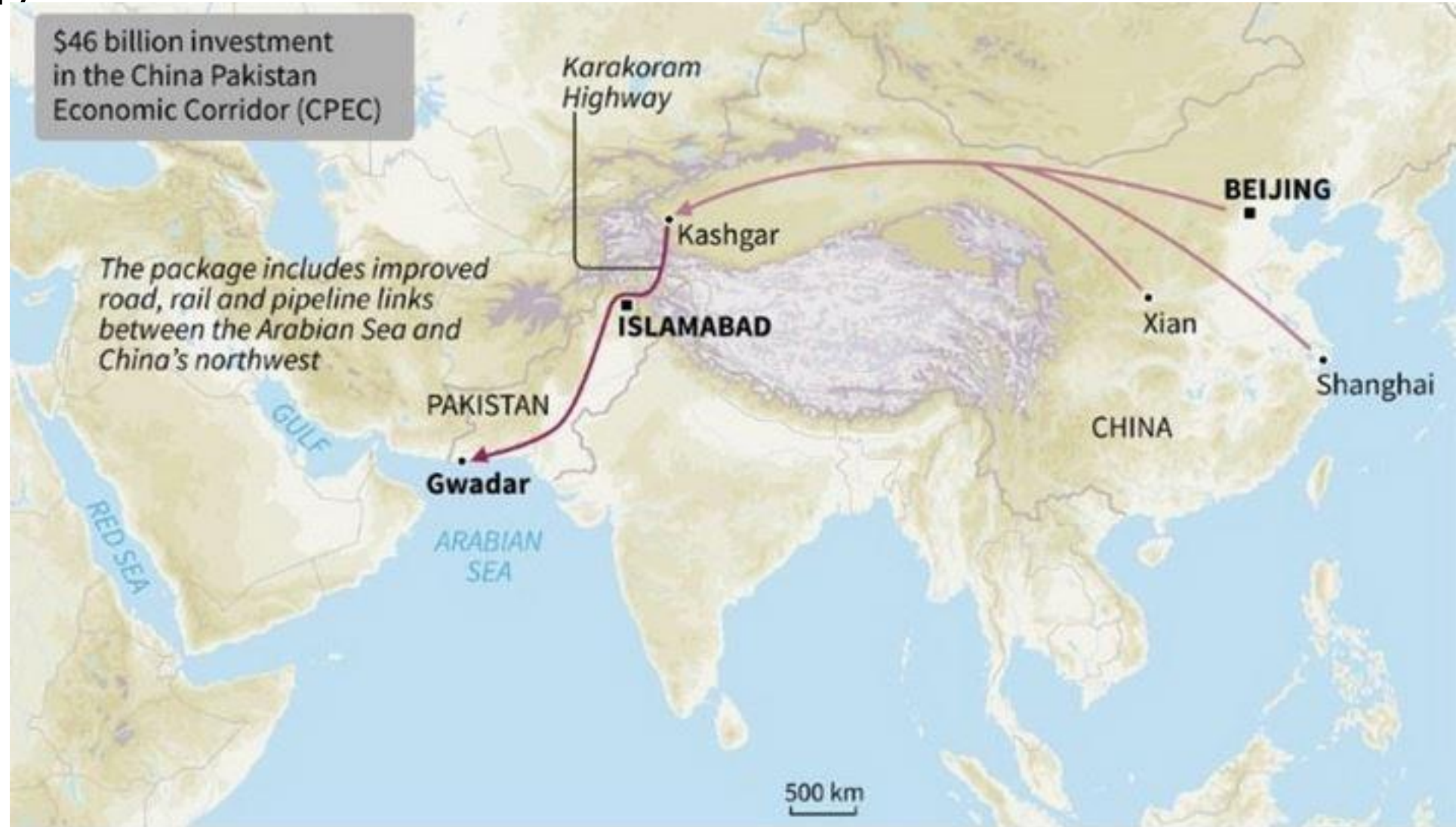
- Ανάπτυξη συστήματος πληρωμών σε εθνικά νομίσματα
- Ολοκληρωμένη ανάπτυξη, μέσω της προώθησης επενδύσεων σε υποδομές υψηλής ποιότητας

- Συμμαχία «πολιτική, οικονομική και ασφάλειας»
- Το πεδίο της σταδιακά επεκτάθηκε σε πεδία Επιστήμης, Εκπαίδευσης, Τεχνολογίας, Υγείας, Περιβάλλοντος, Τουρισμού, ΜΜΕ, Αθλητισμού και Πολιτισμού ...

- Ήδη το 2007, ο **ΟΣΣ** είχε ξεκινήσει πάνω από 20 έργα μεγάλης κλίμακας, που αφορούσαν τις **μεταφορές**, την **ενέργεια** και τις **τηλεπικοινωνίες**,
- και πραγματοποιούσε τακτικές συνεδριάσεις αξιωματούχων από τα κράτη μέλη του, με θέματα όπως ασφαλείας, άμυνας, εξωτερικών υποθέσεων, οικονομικών, πολιτιστικών, τραπεζικών και άλλων...

- Οικονομικός Διάδρομος Κίνας Πακιστάν (CPEC)

- (περίπου 60 δις \$)

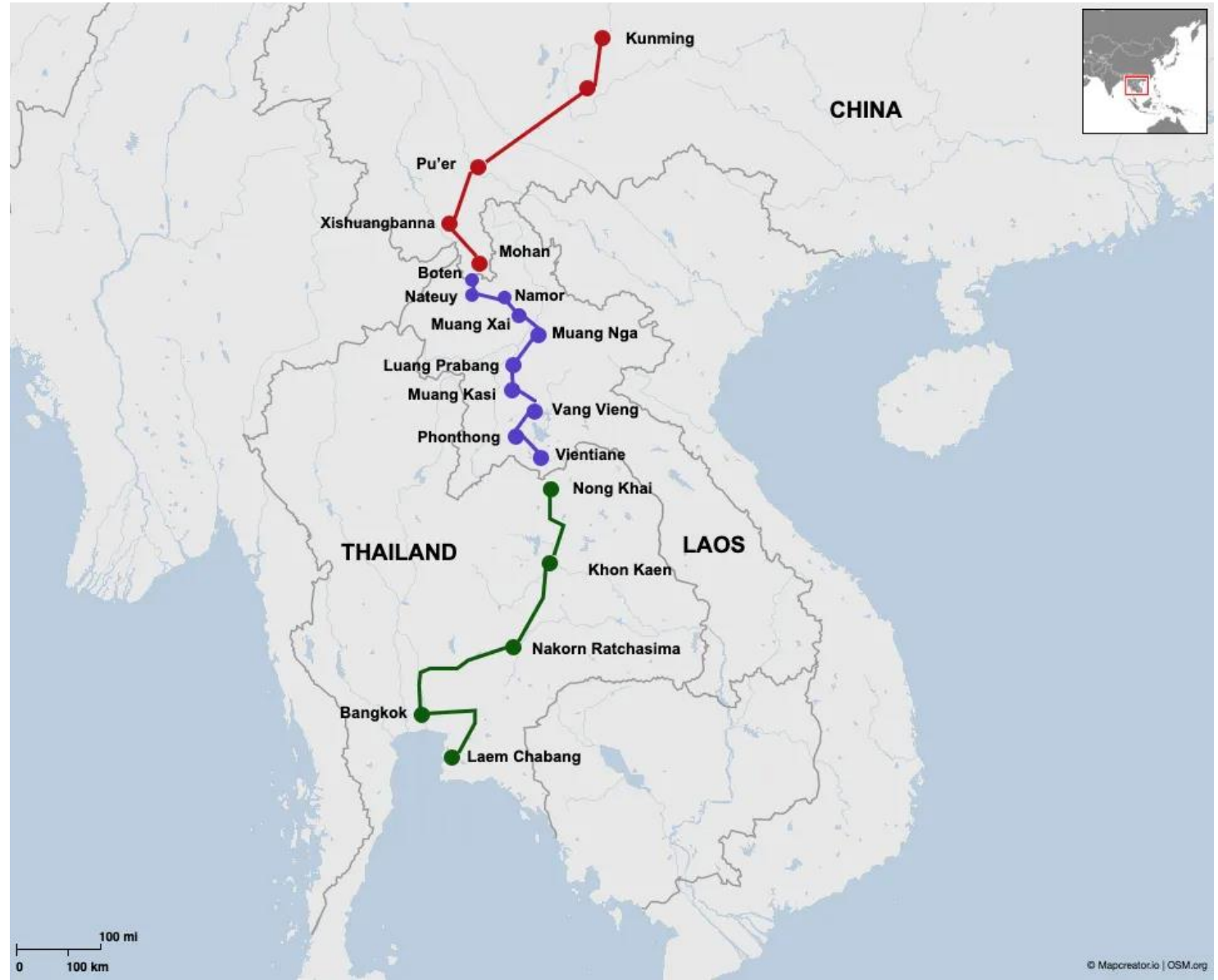
→ Αγωγός Φυσικού Αερίου Κίνας-Κεντρικής Ασίας

- Τουρκμενιστάν-Ουζμπεκιστάν-Καζακιστάν-Κίνα
- (7.000 χλμ., ως τη Σαγκάη)

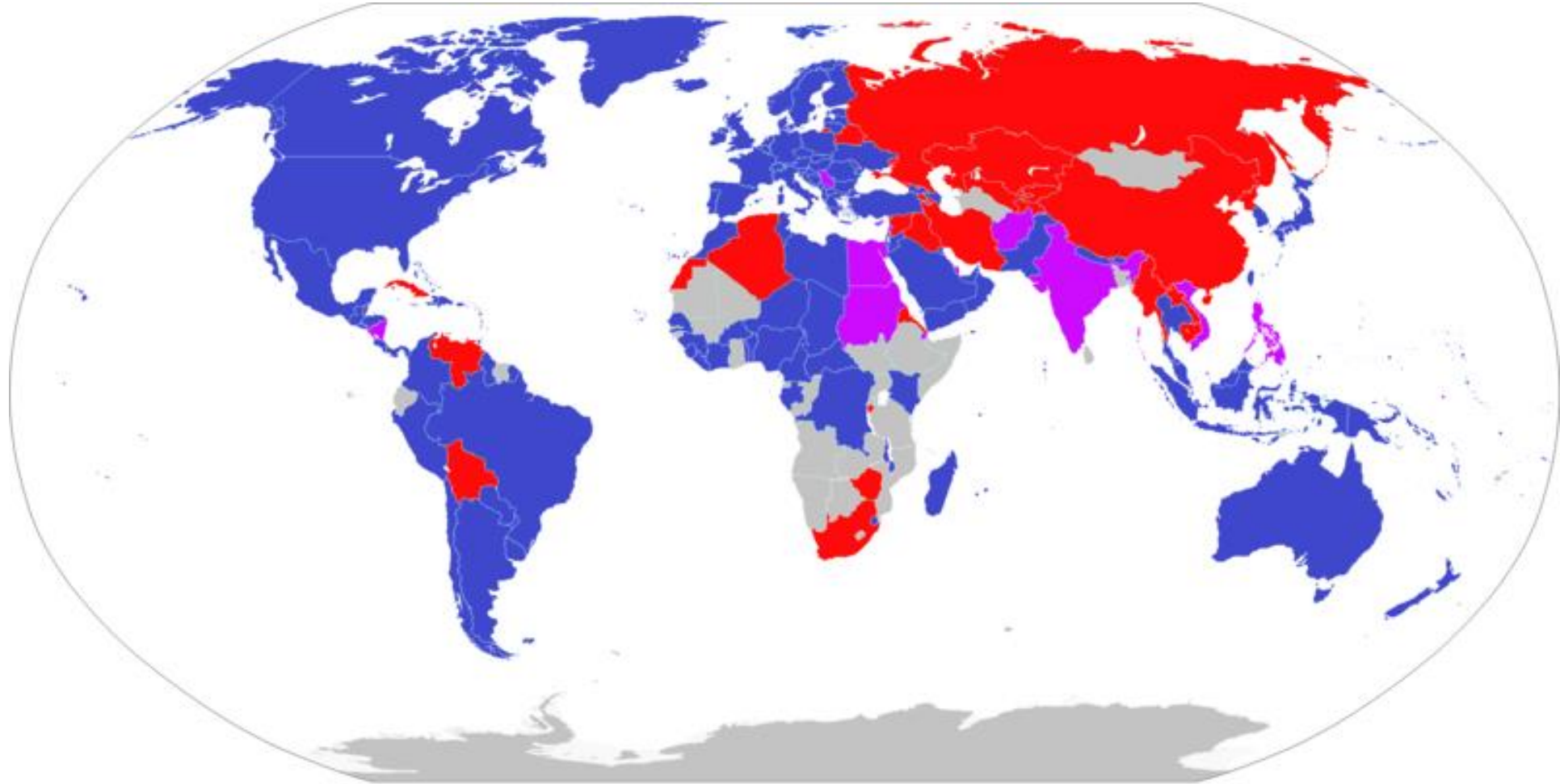
→ Σιδηροδρομική γραμμή Κίνα – Λάος

→ (Boten-Vientiane)

Η αμφισβήτηση της παγκοσμιοποίησης:

Ένα καινούριο «αντίπαλον δέος» ;

- USA, European Union and allies
- Russia, China and allies
- Countries that have aligned with both sides

- Σύνοδος Αρχηγών Κρατών 2007

- Βλαδίσμηρος Πούτιν:

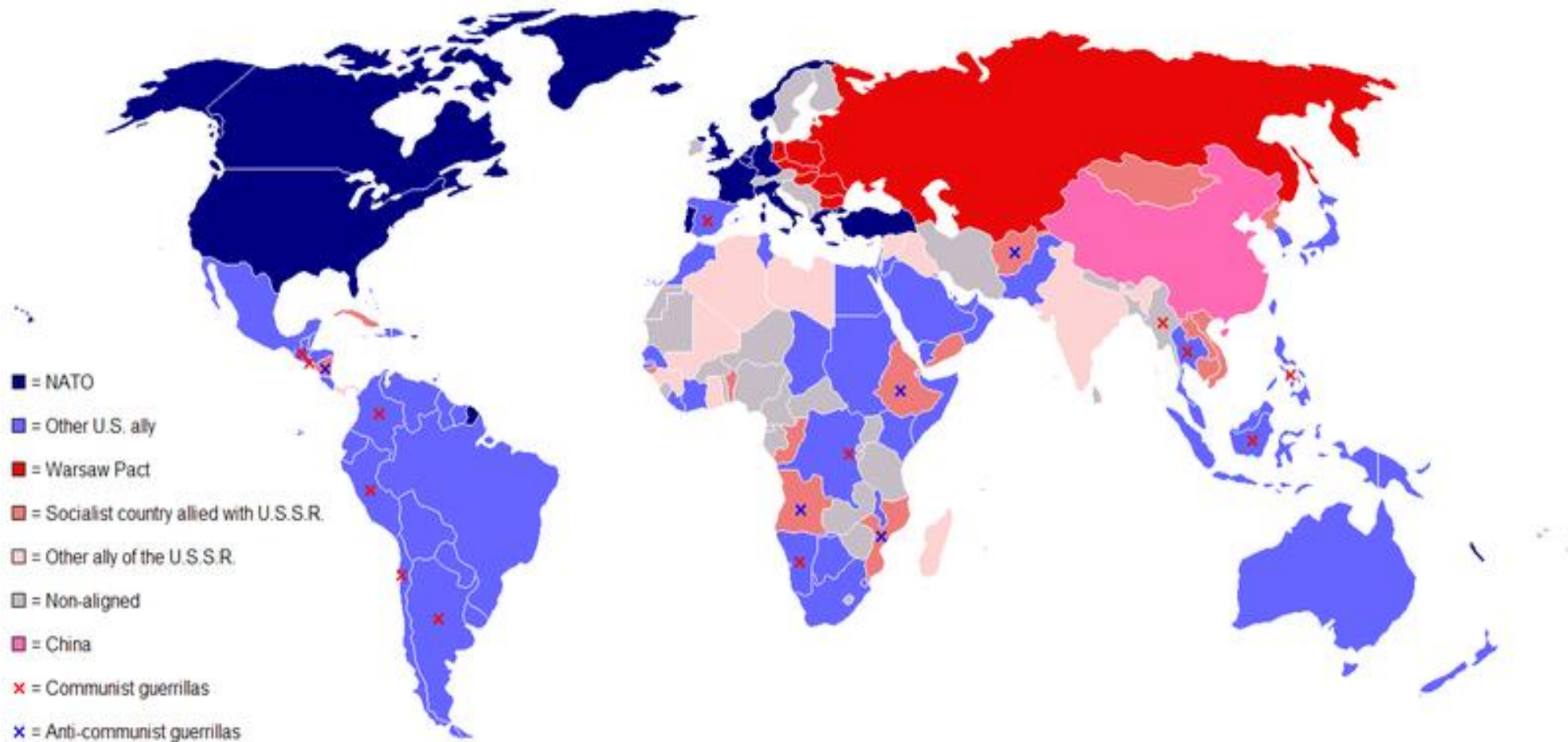
- «Τώρα βλέπουμε σαφώς την αδυναμία του μονοπωλίου στον παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό τομέα και την πολιτική οικονομικού εγωισμού.
- Για την επίλυση του σημερινού προβλήματος, η Ρωσία θα συμμετάσχει στην αλλαγή της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής δομής, ώστε να είναι σε θέση να εγγυηθεί τη σταθερότητα και την ευημερία στον κόσμο και να εξασφαλίσει την πρόοδο...» >>>>>

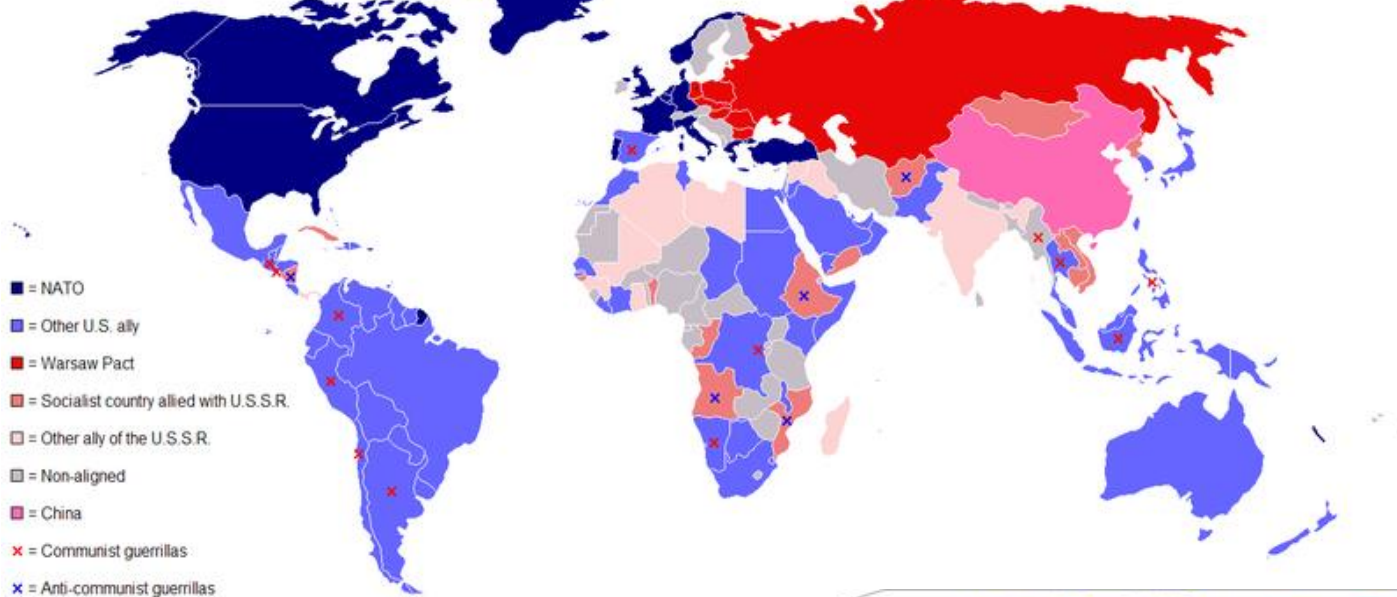

- >>>>

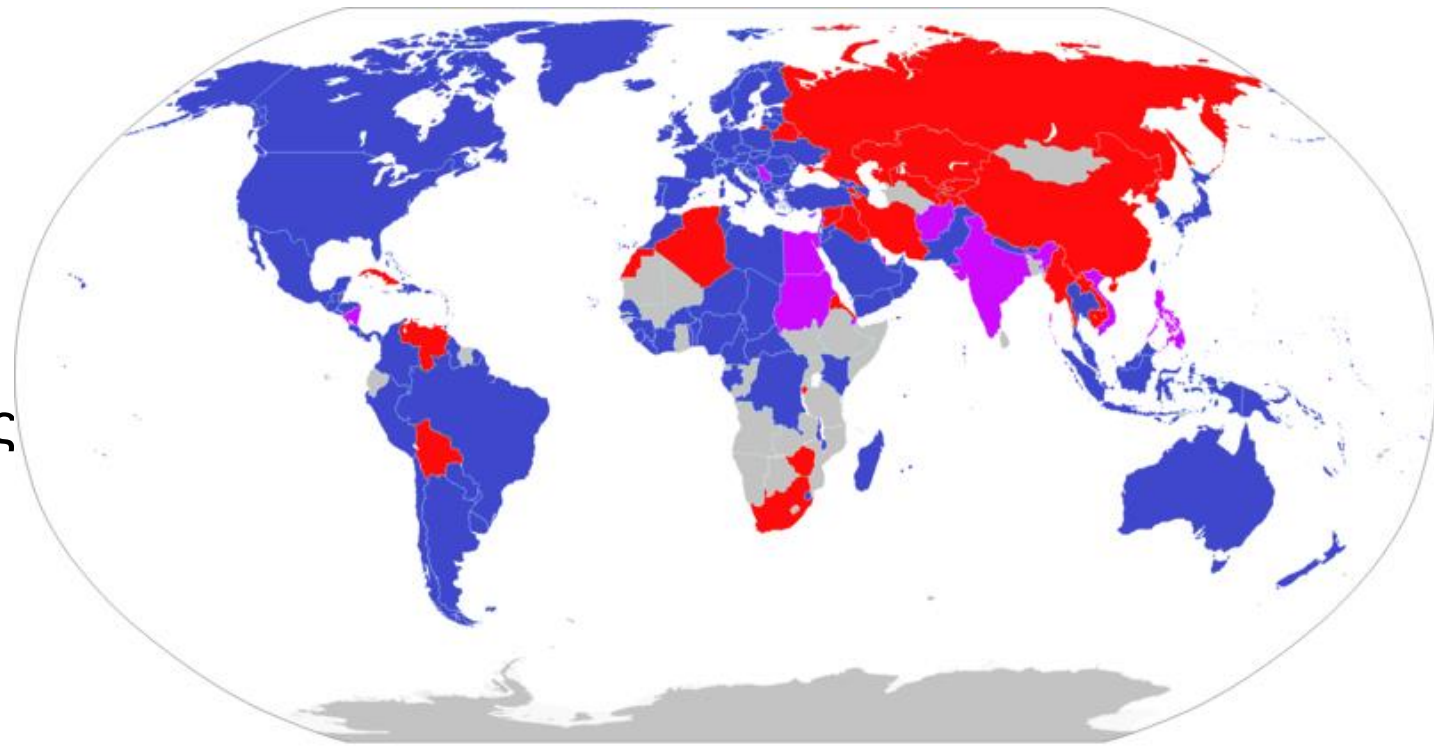
- «...Ο κόσμος βλέπει την ανάδυση μιας **ποιοτικά διαφορετικής γεωπολιτικής κατάστασης**, με την εμφάνιση **νέων κέντρων οικονομικής ανάπτυξης** και πολιτικής επιρροής.
- Θα γίνουμε μάρτυρες και θα συμμετάσχουμε στη μετατροπή των παγκόσμιων και περιφερειακών αρχιτεκτονικών ασφάλειας και ανάπτυξης προσαρμοσμένων στις νέες πραγματικότητες του 21ου αιώνα, όταν η σταθερότητα και η ευημερία γίνονται αδιάσπαστες έννοιες».

Ο Κόσμος του Ψυχρού Πολέμου (το 1980)

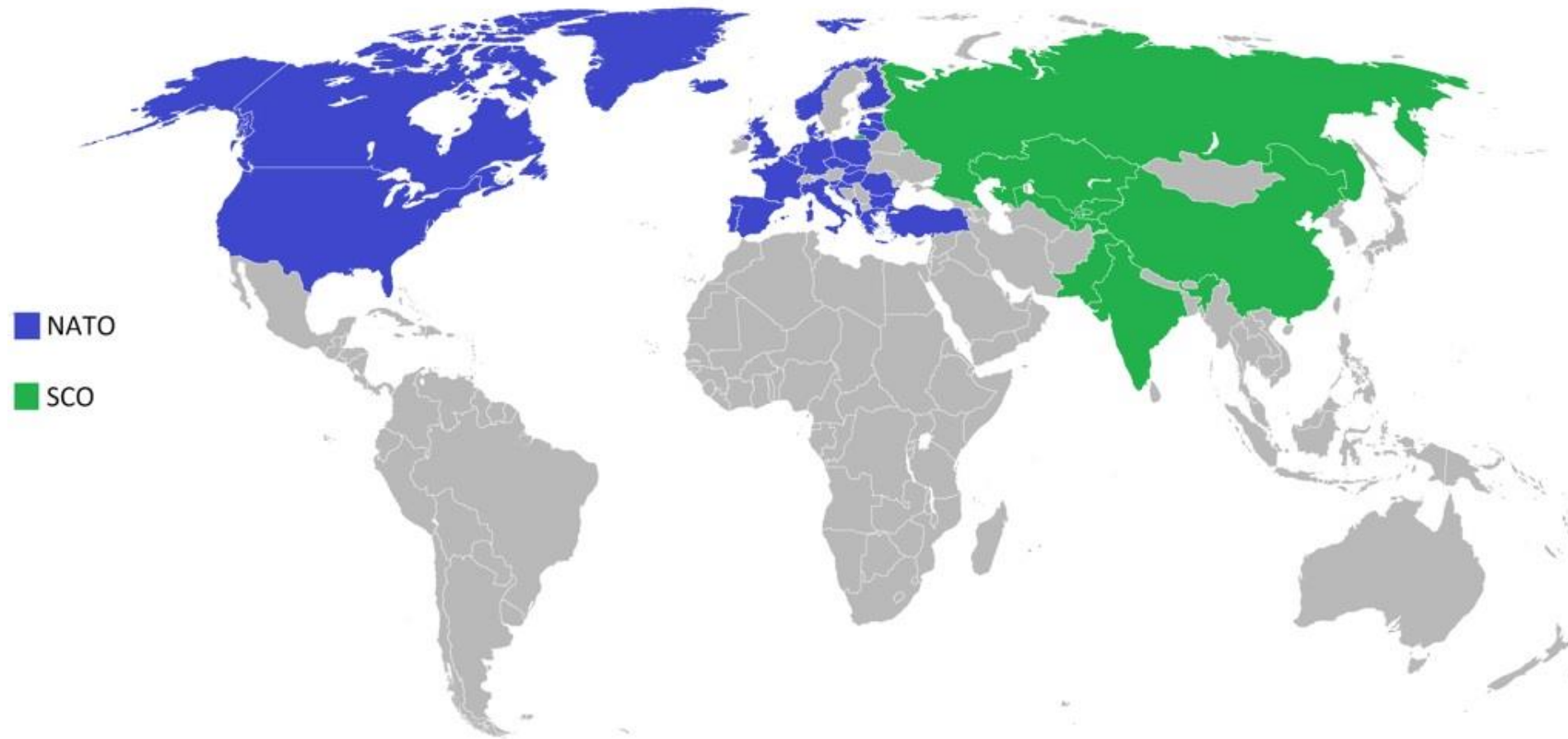

από τον Ψυχρό
 Πόλεμο...
 στις νέες αντιθέσεις
 >>>>>

■ USA, European Union and allies
 ■ Russia, China and allies
 ■ Countries that have aligned with both sides

NATO και Σύμφωνο της Σαγκάης

Συχνά το **Σύμφωνο της Σαγκάης (ΟΣΣ)** «αντιπαραβάλλεται» με το **NATO**

Ωστόσο, στην πραγματικότητα ο **ΟΣΣ** έχει Γεωοικονομικό και μόνο χαρακτήρα...

